

Suša u poljoprivrednoj proizvodnji

Zagreb, 19. ožujka 2024.

Uvod

U sklopu Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. Ministarstvo poljoprivrede nastavlja dodjeljivati potporu za sufinanciranje premije osiguranja za police osiguranja kroz intervenciju 76.01. „Osiguranje poljoprivredne proizvodnje“.

Prihvatljivi korisnici su aktivni poljoprivrednici. Kako bi se izbjeglo preklapanje potpore za osiguranje, proizvođačke organizacije i korisnici potpore za osiguranja prema članku 18. Uredbe (EU) br. 2022/126 nisu primjenjivi u intervenciji 76.01. „Osiguranje poljoprivredne proizvodnje“.

Intenzitet potpore iznosi 70 % vrijednosti premije osiguranja. Potpora se dodjeljuje natječajem. Visina potpore je od 100 EUR do 75.000 EUR godišnje po korisniku.

Potpora se dodjeljuje za plaćanje premije osiguranja po policama osiguranja koje ispunjavaju uvjete prihvatljivosti.

Jedan od osnovnih uvjeta prihvatljivosti je da ugovorena polica osiguranja pokriva isključivo štete koje su nastale zbog gubitka poljoprivredne proizvodnje veće od 20 % prosječne godišnje poljoprivredne proizvodnje.

Uvjeti kojima se definira nastanak osiguranog slučaja, način i metodologija izračuna visine osigurnine (naknade štete) su osnovni dio ugovora o osiguranju kojeg potpisuju korisnik i društvo za osiguranje.

Ministarstvo poljoprivrede želi ovom brošuram informirati potencijalne korisnike o uvjetima osiguranja poljoprivredne proizvodnje od rizika nedostatka vlage u tlu (suše).

Osiguranje usjeva od rizika nedostatka vlage u tlu (suša)

Slika 1. Izvor: www.pixabay.com

Kako se definira suša?

Suša je na razini Svjetske meteorološke organizacije definirana kao razdoblje produljenog izostanka ili naglašenog deficita oborina.

Koje vrste osiguranja postoje u Republici Hrvatskoj?

U Republici Hrvatskoj postoji samo indeksno osiguranje od nedostatka vlage u tlu – kada je indeks vlage u tlu niži u odnosu na promatrani višegodišnji prosjek.

Što je indeksno osiguranje?

Indeksno osiguranje je osiguranje čija ugovorena naknada štete ovisi o vremenskim parametrima.

Slika 2. Izvor: www.pixabay.com

Što je indeks nedostatka vlage u tlu i kako se mjeri?

- ✓ Indeks vlage u tlu predstavlja dnevni prosjek vlage u tlu koji se mjeri za svaki dan, unutar razdoblja osigurateljnog pokrića, u odnosu na prethodnih 20 dana.
- ✓ Indeks nedostatka vlage u tlu je indeks vlage u tlu koji je niži u odnosu na promatrani višegodišnji prosjek vlage u tlu.
- ✓ Višegodišnji prosjek vlage u tlu je prosjek vlage u tlu u posljednjih 20 (dvadeset) godina.

Kako i kada utvrđujemo je li nastao rizik nedostatka vlage u tlu?

Razine nedostatka vlage u tlu su granice nedostatka vlage u tlu koje se navode na polici osiguranja i koje moraju biti dosegnute akumuliranim indeksom nedostatka vlage u tlu da bi se ostvario osigurani rizik od nedostatka vlage u tlu.

Razina nedostatka vlage u tlu utvrđuje se prema podacima akumuliranog indeksa nedostatka vlage u tlu zabilježenog za:

- ✓ ozime kulture (pšenicu, ječam, zob, raž, tritikal i uljanu repicu) u razdoblju od 15. ožujka do 14. lipnja tekuće godine
- ✓ jare kulture (kukuruz, soju, suncokret, šećernu repu i duhan) u razdoblju od 15. lipnja do 14. kolovoza tekuće godine.

Kada imam pravo na isplatu osigurnine?

Pravo na isplatu osigurnine imate samo ako unutar razdoblja osigurateljnog pokrića akumulirani indeks nedostatka vlage u tlu dosegne jednu od razina nedostatka vlage u tlu navedenu na polici osiguranja.

Ako se za vrijeme trajanja osigurateljnog pokrića ne dosegne nijedna razina nedostatka vlage u tlu, smatra se da osigurani slučaj nije ni nastao te osiguratelj nije obavezan o tome obavijestiti osiguranika.

Rizik nedostatka vlage u tlu/suše se ugovaraju kao dodatni rizik uz osnovne rizike.

Kada nastupa osigurani slučaj kod rizika nedostatka vlage u tlu?

Smatra se da je rizik nedostatka vlage u tlu ostvaren samim zaprimanjem podataka o utvrđenoj razini nedostatka vlage u tlu te se identičan trenutak zaprimanja podataka smatra i automatskom prijavom nastanka osiguranog slučaja radi čega nikakva daljnja aktivnost od osiguranika nije potrebna.

Za utvrđivanje indeksa nedostatka vlage u tlu koriste se radiometrijska mjerenja vlažnosti tla (pasivni mikrovalovi) od NASA-e (National Aeronautic and Space Administration) SMAP, JAXA-AMSR-2 i ESA-SENTINEL-1 satelita. Podatke mjerenja prikuplja, obrađuje i stavlja na raspolaganje tvrtka koju je naručio osiguravatelj.

Kada društvo za osiguranje od pružatelja podataka zaprimi podatke o utvrđenoj razini nedostatka vlage u tlu, dužno je isplatiti osigurninu u roku koji ne može biti dulji od 15 dana od dana zaprimanja podataka bilo od pružatelja podataka bilo od Europskog centra za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF).

Ako Društvo nije u mogućnosti utvrditi ostvarenje rizika nedostatka vlage u tlu jer su nedostupni podatci od pružatelja podataka ili od Europskog centra za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF), Društvo će procjenom štete na terenu utvrđivati ostvarenje osiguranog rizika suše.

Kako se izračunava naknada?

Visina isplate naknade temelji se ugovorom utvrđenim iznosima naknade za intenzitet sušnog događaja u dotičnom razdoblju odgovornosti. U slučaju prekoračenja granične vrijednosti indeksa nedostatka vlage u tlu, osiguravatelj isplaćuje ugovorenu naknadu. Ako se premaši nekoliko graničnih vrijednosti, zbrajaju se odgovarajući iznosi naknade.

VAŽNA NAPOMENA: U slučaju ostvarenja rizika suše, zbog kojeg je došlo do količinskog gubitka u poljoprivrednoj proizvodnji, **osigurnina se ne može isplatiti** u iznosu većem od iznosa osigurnine koji se može isplatiti kod ostvarenja rizika nedostatka vlage u tlu odnosno u iznosu većem od najviše ugovorenog postotka iznosa osiguranja pojedinog ugovorenog modela.

Koje su obveze korisnika prema društvima za osiguranje?

Ako osiguranik zaprimi od osiguratelja pisanu obavijest o nemogućnosti utvrđivanja nastanka osiguranog rizika jer osiguratelj nije zaprimio potrebne podatke od pružatelja podataka ni od Europskog centra za srednjoročne prognoze vremena (ECMWF), osiguranik je dužan u pisanom obliku obavijestiti osiguratelja (podnijeti prijavu štete i/ili odštetni zahtjev) o nastanku osiguranog slučaja ako je osigurani slučaj nastao. Tada će osiguratelj procjenom štete na terenu utvrđivati nastanak osiguranog slučaja zbog ostvarenog rizika od suše.

VAŽNO: Kod indeksnog osiguranja nema procjene štete na terenu, osiguranoj površini i osiguranoj kulturi osim iznimno u slučaju nedostupnosti podataka od pružatelja usluga kada se vrši procjena štete na terenu. Kod ove vrste osiguranja društvo proglašom nadležnog državnog tijela o nastanku štete od osiguranog rizika odnosno potvrdom Državnog hidrometeorološkog zavoda (DHMZ) o evidentiranoj nepovoljnoj klimatskoj prilici **niti kod utvrđivanja ostvarenja rizika nedostatka vlage u tlu niti kod utvrđivanja ostvarenja rizika suše ne uvjetuje isplatu osigurnine**. Ako iste postoje, Društvo ih može uzeti u obzir kao dodatan dokaz kod utvrđivanja nastanka rizika suše.

Slika 3. Izvor: www.pixabay.com